

Heřmanice

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Frýdlant

Nadmořská výška: 310 m n. m.

Počet obyvatel: 281

Adresa URL: www.hermanice.com

Okres: Liberec

GPS souřadnice: 50.896899N, 15.006346E

První pís. zmínka: 1381 (643 let)

PSČ: 464 01

Historie obce Heřmanice

Frýdlantsko, jehož je ves Heřmanice součástí, bylo ve 13. století majetkem českého krále. Králova mocenská základna v té době byla v českém královském městě Žitavě. 7. února 1278 prodal král Přemysl Otakar II. Rudolfovi z Bibersteina za 800 hřiven stříbra do dědičného držení hrad Frýdlant se všemi právy a příslušenstvím. Potomci nabyvatele Rudolfa, či Rulka nebo i Rulíka z Bibersteina (Bieberstein) se zcela szili s českým prostředím a v Českém království patřili k významným panským rodům s množstvím aliančních vztahů k předním šlechtickým rodinám v zemi. Ves Heřmanice mohla vzniknout přičiněním Bibersteinů někdy po získání Frýdlantu a to tehdy běžným způsobem - kolonizací na základě empfyteutického práva. Frýdlantský urbář připomíná Heřmanice již v roce 1381. A znovu v roce 1409. Biberstejnský frýdlantský urbář z uvedeného roku dokladuje, že panství Frýdlant bylo kompaktním celkem.

Bibersteinové drželi Frýdlantsko do roku 1551. Majetek Bibersteinů po jejich vymření se z části dostal do rukou krále a z části byl skupován šlechtou. Frýdlant koupil od české komory Melichar z Redernu. Ještě před tím Jindřich ze Schwanitz koupil od Jáchyma II. z Bibersteinu (+ 1544) Heřmanice a v jejich držení se připomíná v roce 1559. Ačkoliv Heřmanice dědili Jindřichovi potomci, přesto zde nevzniklo šlechtické sídlo. Snad byl jimi obýván nějaký výstavnější dům - například při poplužním dvoře, či při zdejší rychtě. Po Jindřichově smrti byl jeho majetek rozdělen mezi dědicí syny na tři shodné díly. Prvorozený Bedřich prodal svůj díl na Heřmanicích bratru Mikuláši (Nikol). Později se Fridrich připomíná v držení vsi Habartice. Mikuláš sloužil novým vlastníkům panství pánům z Redernu jako hejtman a tak se spíše zdržoval na hradě Frýdlantu. Mikuláš ze Schwanitz pravděpodobně neměl dědice, protože v roce 1591 prodal svůj díl lenního statku Heřmanice (2/3) Janovi (+ př. 1595), nejmladšímu z bratrů Schwanitzů. Jemu Melchior z Redernu jako držitel panství Frýdlant potvrdil držení lenního statku Heřmanice. Když Jan zemřel, ujal se statku, jeho bratr Mikuláš. Ten spravoval majetek ve prospěch Janových synů Karla a Jana Jiřího. Jan Jiří snad brzy zemřel a Heřmanice nakonec dědil Karel, který se v držení vsi připomíná v roce 1620. Pobělohorské konfiskace se Schwanitzů nedotkly. Po skončení třicetileté války se jako vlastníci Heřmanic připomínají Karlovi synové Kryštof Fridrich (+ 1668) a Jan Jindřich (1668 ještě žil).

Redernům byl majetek konfiskován v roce 1621 za účast ve stavovském povstání. Albrecht z Valdštejna vlastnil Frýdlant od roku 1622 do jeho zavraždění v Chebu v roce 1634. Pak jej získal Matyáš hrabě Gallas. Jeho potomci, rod Clam-Gallasů, byli držiteli panství až do roku 1945.

Bratrům ze Schwanitz, držitelům statku Heřmanice, potvrdil František Ferdinand hrabě Gallas v roce 1650 držení léna. Kryštof Fridrich byl ve službách hrabat z Colloreda jako stájník. Jeho bratr Jan Jindřich

zřejmě sídlil přímo v Heřmanicích, protože v listině z roku 1650 se podepsal jako „Hans Heinrich von Schwanitz, auf dem Vorbrig im Dorfe Hermsdorf“ - „Jan Jindřich ze Schwanitz, na forberku ve vsi Heřmanice“ - forberkem byl nazýván například svobodný statek. Jan Jindřich zřejmě někdy po té postoupil svá práva k Heřmanicím bratrovi, protože potvrzení léna v Heřmanicích obdržel v roce 1663 od Antonína Pankráče hraběte z Gallasu již jen Kryštof Fridrich ze Schwanitz. Když Kryštof Fridrich v roce 1668 zemřel, připadlo heřmanické léno zpět k frýdlantskému panství. V roce 1673 prodal Antonín Pankrác Gallas za 2000 zlatých rýnských statek Heřmanice s platy a služebními povinnostmi šesti příslušných zahradníků, lovem na nízkou i vysokou zvěř, horní a dolní rychtou, se sladovnou a pivovarem Ferdinandovi z Roerichu, který byl gallasovským hofmistrem, vykonával v letech 1668 - 1675 úřad frýdlantského hejtmána. V roce 1678 prodal Ferdinand z Roerichu statek Heřmanice, se svým domem ve Frýdlantu a dalšími jednotlivými pozemky tamtéž hraběti Františkovi Ferdinandovi z Gallasu. Od té doby byly Heřmanice již trvalou součástí frýdlantského panství bez lenních vztahů. Po smrti posledního Gallase Filipa Josefa (+ 1757), dědil statky jeho synovec Kristián Filip hrabě Clam, který spojil své jméno se jménem vymřelého rodu. Clam-Gallasové byli vrchností v Heřmanicích a do konce patrimoniální (vrchnostenské) správy, kterou v roce 1850 nahradila správa státní zřízením okresních a obecních úřadů. Vlastníky velkostatku Frýdlant byli Clam-Gallasové až do roku 1945.

